

De vertrouwenscentra kindermishandeling vanaf 1 maart 2014

Wat doen de vertrouwenscentra kindermishandeling ?

Sinds hun ontstaan zijn de Vertrouwenscentra Kindermishandeling dé expertisecentra waar men terecht kan met situaties van kindermishandeling, -verwaarlozing en seksueel misbruik . Het welzijn en de veiligheid van elk kind staat hierin steeds voorop. Elk centrum biedt door middel van een multidisciplinair team vrijwillige, aanklappende, niet-justitiële hulp- en dienstverlening aan. De vertrouwenscentra doen aan sensibilisering, verlenen advies, coachen en coördineren, starten hulpverlening op indien nodig.

De interventies van een vertrouwenscentrum zijn doorgaans kortdurend van aard en gericht op het doorbreken van de cirkel van geweld en van de geheimhouding, en op de beveiliging en vrijwaring van de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren.

Hulpverleners kunnen bij het VK terecht voor advies of consult in situaties van kindermishandeling. De hulpverlener wordt ondersteund om zelf verder aan de slag te gaan. Bij een melding wordt de actieve inbreng van het VK gevraagd. Dit kan middels coördinatie van de aanwezige hulpverlening maar ook doordat het vertrouwenscentrum zelf hulpverlening opstart.

De vertrouwenscentra hebben sinds hun oprichting dertig jaar geleden een unieke, onafhankelijke plaats verworven in het hulpverleningslandschap in Vlaanderen rond het thema kindermishandeling. Ook na de start van Integrale Jeugdhulpverlening blijft de werking van de vertrouwenscentra ongewijzigd.

Extra opdrachten voor de vertrouwenscentra

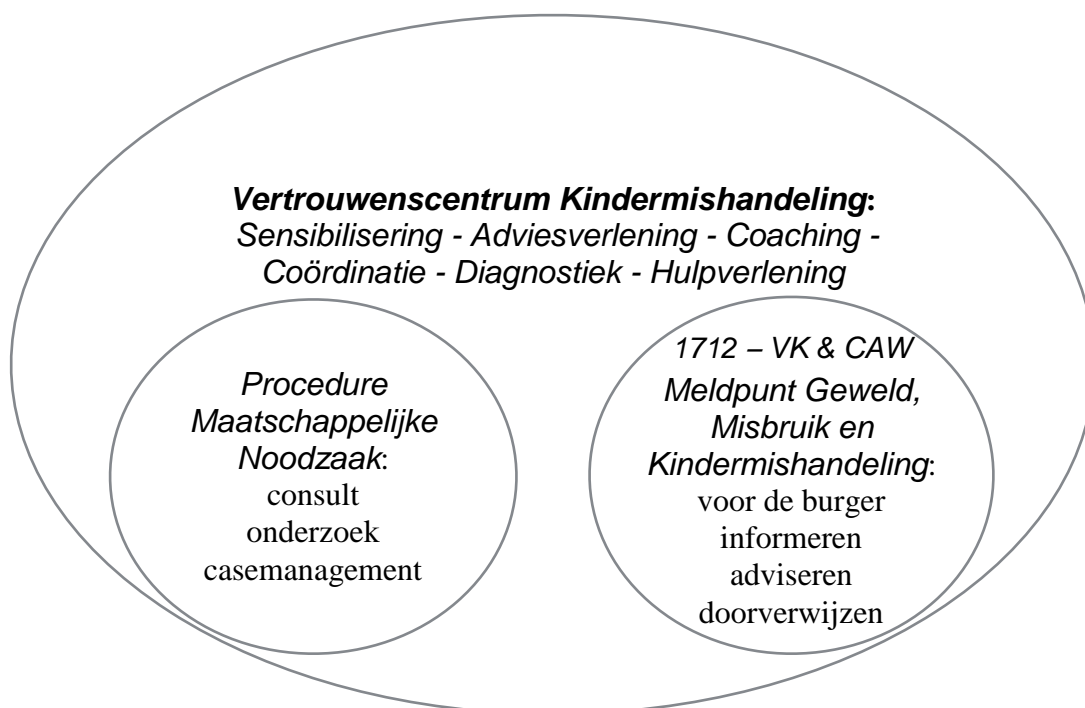
Op 1 maart 2012 werd door minister Vandeurzen de hulplijn 1712 opgericht. 1712 is voor de burger het aanspreekpunt voor kindermishandeling en voor alle vormen van geweld, ook tussen volwassenen of naar bejaarden toe. Het is de intentie van de minister dat burgers die rechtstreeks of onrechtstreeks geconfronteerd worden met geweld en kindermishandeling, gemakkelijker de weg vinden naar hulpverlening. Zo kunnen burgers bij 1712 kindermishandeling melden net zoals dit voordien steeds het geval geweest is bij de vertrouwenscentra. Op vraag van de minister hebben de vertrouwenscentra én de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW) zich geëngageerd om dit onafhankelijk meldpunt mee te bemannen. Op die manier is er een brede expertise aanwezig voor zowel minderjarigen, alsook volwassen en bejaarden.

Met de hervormingen van de Integrale Jeugdhulpverlening is er nog een opdracht voor de vertrouwenscentra bijgekomen: ze kregen van de overheid het mandaat om onderzoek te doen naar wat voortaan 'maatschappelijke noodzaak' genoemd wordt. In wezen komt het er

op neer dat de centra binnen deze procedure zullen onderzoeken of het noodzakelijk is dat er voor de aangemelde gezinnen (bijkomende) aanklappende hulp geïnstalleerd wordt, ook al blijken ouders of opvoedingsverantwoordelijken hier niet toe bereid. Binnen de vertrouwenscentra is deze procedure er in eerste instantie voor hulpverleners die menen dat minderjarigen in onveiligheid verkeren op lichamelijk, psychisch en/of seksueel vlak, m.a.w. slachtoffer zijn van kindermishandeling en ouders deze bezorgdheid onvoldoende ernstig nemen.

De aanmelding is gebaseerd op een teambeslissing en de cliënten moeten op de hoogte zijn van deze aanmelding. Deze "procedure maatschappelijke noodzaak" moet ook aan een aantal vormelijke vereisten voldoen, zoals de aanmelding via een "M-document", de duur (65 werkdagen), enz... Dit is een vrij dwingende procedure die het VK het mandaat geeft, om bij gebrek aan medewerking of bij gebrek aan akkoord rond de voorgestelde hulpverlening, deze situatie aan te melden bij het parket.

Voor de vertrouwenscentra blijft de ingangspoort kindermishandeling, daarnaast zijn er de Ondersteuningscentra Jeugdzorg (OCJ) die een gelijkaardige taak hebben ten aanzien van problematische leefsituaties. Het is in eerste instantie aan de hulpverlener zelf om uit te maken of hij zich tot het VK richt omwille van kindermishandeling of naar het OCJ omwille van de problematische leefsituatie.

Bovenstaand schema maakt duidelijk dat het totaalpakket dat de vertrouwenscentra aan hulp- en dienstverlening aanbieden drieledig is: de bestaande opdracht ieder aangemeld vermoeden van kindermishandeling te onderzoeken, te adviseren en/of te begeleiden, het ondersteunen van de werking van het meldpunt 1712 en de uitoefening van de procedure Maatschappelijke Noodzaak.

Als je over dit alles vragen hebt, of in het kader van een concrete situatie advies wenst, dan kan je terecht bij het vertrouwenscentrum uit jouw regio. Op de site van de centra www.kindermishandeling.be vind je alle adressen en wordt het bovenstaande uitgebreider toegelicht.

Voor informatie over 1712 kan je terecht op www.1712.be. Informatie over Integrale Jeugdhulp en de rol van de vertrouwenscentra vind je ook op www.jeugdhulp.be

Kort samengevat:

- 1) Burgers kunnen voor meldingen kindermishandeling terecht op het meldpunt 1712. Deze meldingen worden er met dezelfde expertise en finaliteit (belang van het kind staat centraal) opgenomen. Waar nodig schakelt 1712 het vertrouwenscentrum in.
- 2) Hulpverleners kunnen bij het VK terecht voor advies of consult in anonieme situaties van kindermishandeling. De hulpverlener wordt ondersteund om zelf verder aan de slag te gaan.
Iedere hulpverlener kan een situatie aanmelden. Dit betekent dat men het VK (mee)inschakelt om actie te ondernemen t.a.v. het gemelde gezin. Dit kan onder de vorm van coördinatie of actieve tussenkomst van het centrum.
- 3) Wanneer hulpverleners stuiten op gebrek aan medewerking van het gezin en wanneer daardoor de veiligheid van het betrokken kind (of kinderen) in het gedrang komt, kan er beroep gedaan worden op de procedure “maatschappelijke noodzaak”. Het vk treedt dan op als gemandateerde voorziening binnen de integrale jeugdzorg. Deze aanmelding moet elektronisch gebeuren via het “Motivatiedocument”, graag na overleg via de consultfunctie.